

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach . . .	2,65 "
Na pocztę, już z odnośniami . . .	2,80 "
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 "
Na pocztę już z odnośniami . . .	8,07 "

Strajki, inne wypadki zwalniają Wydawal-
twa z dostarczania numerów bez zwrotu
— — części kwoty abonamentowej. — —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cie lam. lub jego miejsca 15 gr.
w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm.
3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale
redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Poniedziałek: Jana od Krzyża
Wtorek: Katarzyny

CHOJNICE, wtorek dnia 25. listopada 1930 r.

Słońca wschód 7.39 zachód 15.54
Księżyc wschód 12.02 zach. 18.52

Wynik wyborów do Senatu

Ogólny wynik wyborów pow. chojnickiego

Uprawnionych	26657
Oddano głosów	21560
Ważnych	21506
Nieważnych	54
Lista num 1	5821
Lista num 4	8527
Lista num 7	3940
Lista num 22	3218

Chojnice miasto:

Lokal	1	4	7	22
Węsierski	222	164	92	196
Engel	247	201	50	204
Jażdżewski	299	174	186	140
Januszewski	126	124	107	184
Szkoła Powszechna	285	222	131	198
Szkoła Handlowa	249	220	28	181
Razem	1428	1005	464	1103

Wyniki z poszczególnych miejscowości powiatu chojnickiego

Lista numer	1	4	7	22
Losiny	6	54	60	—
Małe Chelmy	14	164	77	—
Czyczkowy	43	252	38	—
Borowy Młyn	68	252	85	—
Zapędowo	7	101	53	10
Zapceń	62	53	8	24
Męcikał	58	89	29	—
Skoszewo	10	18	20	—
Angowice	29	9	39	86
Swornegacie	49	293	54	1
Zalesie	5	117	40	—
Lichnowy	32	13	26	161
Leśno	35	110	57	—
Charzykowy	44	40	65	157
Luboń	68	29	—	—
Deregowice	67	49	16	71
Niwy	15	17	18	37
Nowacerkiew	46	85	67	118
Brzeźno	265	106	1	23
Ogorzeliny	114	99	38	352
Rytel	103	281	130	15
Gotelp	45	82	102	51
Osowo	86	196	53	—
Zielona Chocina	82	62	1	2
Lubnia	31	115	65	—
Huta	11	95	57	4
Czarniż	14	96	19	—
Górkki	10	219	7	2
Główczewice	12	89	13	—
Silno	65	26	33	178
Czapiewice	13	197	21	—
Kosobudy	37	308	74	4
Karsin	107	355	180	4
Klaskawa	22	72	51	—
Będźmierowice	19	147	32	—
Lubna	26	57	56	3
Mielno	41	98	33	4
Ląg	208	303	146	9
Kurcze	11	48	64	7
Odry	18	44	89	39
Ląkie	94	105	—	2
Kłodawa	157	72	91	32
Brusy	152	515	105	10
Lipienice	102	124	17	2
Kwieki	160	83	87	—
Malachin	27	144	70	86
Borzyszkowy	361	52	11	—
Kielpin	64	29	14	15
Pawłowo	162	59	98	46
Wiele	108	248	81	2
Wdzydze	13	85	39	—

Prądzona	97	41	—	3
Windorp	20	50	59	—
Legbąd	27	74	107	—
Konarzyny	201	98	61	66
Przytarnia	13	93	13	—
Ostrowite	17	10	25	353
Czersk obwód 1)	242	297	157	58
obwód 2)	202	236	263	24
obwód 3)	176	167	161	54

Województwo Pomorskie

Toruń 24 11 Pol Ag Tel donosi: W wyborach wczorajszych do Senatu padło na listę nr 1 70609 głosów; na 4 108875 głosów, na 7 72485, na 22 39824

Podział mandatów

1, 1 mandat; 4, 1 mandat; 7, 1 mandat — Niemcy bez mandatu

Z Wielkopolski

Poznań — Ważnych głosów oddano 601727; głosowało przeszło 80 procent uprawnionych
Lista 1, 169839; 2 mandaty
Lista 4, 205120, 2 mandaty
Lista 7, 146401; 2 mandaty
Lista 12, 80367, 1 mandat

Warszawa miasto:

Uprawnionych do głosowania 489574; głosowało 249147 —
Lista nr 1; 3 mandaty
Lista nr 4, mandat

Województwo warszawskie

1; 181670, 4, 106179; 7, 98166
Podział mandatów: 1 3 mandaty; 4, 2 mandaty; 7, 2 mandaty

Woj. Wileńskie:

Wszystkie 4 mandaty otrzyma prawdopodobnie lista numer 1

Ostateczne wyniki wyborów do Sejmu Śląskiego

Lista nr 1 19 mandatów (dotąd 10); Chrześc Dem i NPR 19 mandatów (16); blok socjalistyczny polsko niemiecki 3 (5) w tem 2 Niemców i Polak Niemcy 7 (15) Komuniści bez mandatu (dawniej 2 mandaty)

Ostateczny wynik wyborów do Sejmu

Komisje wyborcze ukończyły swoje prace Ostateczny rezultat wyborów jest następujący: I 249 mandat, IV 63, socjaliści 21, Ukraińcy 21, Stron Chłopskie 18, Wyzwolenie 16, Piast 16, Chrześc Demokracja 14, NPR 9, żydzi 7, Niemcy 5 i Komuniści 5 mandatów Centrolew w całości 1-czy 80 mandatów

Decydująca narada na Zamku

W środę odbędzie się decydująca narada na Zamku, od której będą zależały sprawy rządu i władz parlamentarnych

Marszałkiem Sejmu ma być Świtalski a Senatu — Raczkiewicz: wojewodą wileńskim Kościalkowski a białostockim — wicewoj wileński Kirtiklis

Trzykrotna konfiskata

Sobotni numer Robotnika uległ trzykrotnej konfiskacie

Przed dyktaturą wojskową w Hiszpanji

W całej Hiszpanji dokonują translokacji wojsk i wzmacniają się garnizony w większych centrach jak w Madrycie i Barcelonie

Woj. Wołyńskie:

Wszystkie 5 mandatów lista numer 1

Woj. poleskie:

Ilość głosów, które padły na inne listy, poza 1 bez znaczenia — Wszystkie mandaty przypadły 1

Woj. łódzkie:

Oddano głosów 548157

1, 121818, 4 mandaty
4, 82352; 1 mandat
7, 108588, 2 mandaty
12, 87061; 1 mandat

Woj. kieleckie:

Lista 1; 6 mandatów
Lista 4; 4 mandaty
Lista 7, 2 mandaty

Woj. tarnopolskie:

Lista 1, 4 mandaty
Lista 11, 1 mandat (Ukraińcy)

Woj. stanisławowski:

Lista 1, 3 mandaty
Lista 11, 1 mandat

Woj. Śląskie:

1, 1 mandat, Korfanty 2 mandaty; Niemcy 1 m

Tymczasowy wynik ogólny (na 17 okręgów)

Godz 10 rano:
1, 34 mandaty
4, 8 mandatów
7, 8 mandatów
12, 3 mandaty
19, 2 mandaty
Brak jeszcze wyników z województw południowych i 2 środkowych

Tymczasowy rezultat ogólny:

(godz 11)
Lista 1, 57; 4, 10 mandatów; mniejszości 7; 7, 11 mandatów; 19-tka 2 mandaty

Więści z Brześcia

Sędzia Demant wyjechał w piątek samochodem do Brześcia — Przed wyjazdem zawiadomił on rodziny aresztowanych, że mogą uzyskać pozwolenie na dostarczenie więźniom ciepłych rzeczy jak palt, futer, swetrów itp

W piątek wyjechało do Brześcia kilka pań z ciepłą odzieżą dla swych mężów — Z Katowic udała się do Brześcia p Korfantowa

Katastrofa kolejowa

wydarzyła się we Francji między Anconts i Nantes — Pociąg pospieszny odchodzący z Paryża do St Nazairu około godz 16 pp wpadł częściowo do rzeki Loire, wyskoczywszy z szyn na podmytym wezbraniami wodami nasypie — Dwie osoby poniosły śmierć, 17 jest rannych

Trzęsienie ziemi w Albanji

W piątek nawiedziło 8 wsi w południowej Albanji trzęsienie ziemi — Liczne domy zostały zburzone i inne uszkodzone — Śmierć poniosło 30 osób, liczne są ofiary w rannych — Cała ludność owych miejscowości nocuje pod gołym niebem

Zgon w więzieniu sowieckim

Inżynier szwedzki Rosel aresztowany w Rosji sowieckiej zmarł w więzieniu

Kogo brknie w nowym Sejmie?

Porównując skład osobowy nowego Sejmu z dawnym stwierdzamy brak szeregu posłów — Spora z nich część nie kandydowała tym razem, co szczególnie omówiliśmy przed wyborami w artykułach przedstawiających sytuację wyborczą. Inni b posłowie nie weszli do nowego Sejmu bądź z powodu unieważnienia list na których kadydowali bądź z powodu unieważnienia potrzebnej do wyboru ilości głosów.

Najmniejsze stosunkowo zmiany zaszły pod tym względem w Stronnictwie Narodowym z którego braknie w obecnym Sejmie: adw Pierackiego (Lwów — miasto) Aleksandra Dębskiego (który nadesłał z Brześcia rezygnację) Rowickiego (b posła z okr Warszawa — powiat który tym razem kandydując na drugim miejscu i dlatego nie uzyskał mandatu) i Przybylskiego (wszedł do poprzedniego Sejmu przy wyborach ponownych w okr sandomierskim, gdzie wówczas wobec znacznej abstenencji wyborców dzielnik był bardzo niski, co polepszało szanse).

Z Chrześcijańskiej Demokracji nie zostali wybrani b posłowie: ks Gąsiorowski (Warszawa — miasto, Zielński (Włocławek) Szlachciński (Ostrów Wkp), Puchałka (Wadowice), Kuśnierz (Jasło) i Harniewicz (Lida) — B pos Chaciński może wejść do Sejmu z listy państwowej w razie przyjęcia przez pos Tempkę mandatu z okręgu.

W PPS straty są bardzo znaczne — Nie zostali wybrani ponownie b posłowie Pragier (Warszawa — powiat); Dubois (Ostrów); Jandiak (Łowicz); Ziemięcki, Kowalski i socjalista niemiecki Kronig (wszyscy trzej z Łodzi — miasta); Kaźmierczak (Częstochowa) Próchnik (Piortków); Karpiński (Kielce), Włosiński (Sandomierz), Chodźski (Biała Podl); Nehring (Toruń) Mastek (Kraków — miasto); Pająk (Wadowice) i Dzięgielewski (posławał dawniej z Pińska, tym razem kandydował z Łomży) — Nadto nie weszli do Sejmu wskutek unieważnienia list okręgowych pp Mikołajewski (Kalisz) W Baranowski (Łuków); Kotarski (Lublin), Kwapiński i Nosal (oba z Krakowa — pow) — Z spośród nich może wejść do Sejmu jeden tylko red Dubois o ile wybrany w Ostrowiu p Róz z Wyzwolenia przyjmie mandat z listy państwowej.

Z Wyzwolenia braknie w nowym Sejmie więźniów brzeskich pp Bagińskiego i Putka od których nie zdołano uzyskać deklaracji kandydackich — Dalej wskutek unieważnienia list stracili mandaty w Ostrowiu Graliński, w Kaliszu W Baranowski, Trzesowski i Mularak, w Łukowie T Koter Pietrzela i Chadał, w Lublinie A Koter i Kosmowska — Pozatem przypadli w okręgach z b posłów pp Wasilewski, Rychlik, Kacprzak, Nowak, Praga, Kostrubała i Karnicka w Wilnie — Wreszcie nie wejdą również do Sejmu umieszczeni na zbyt dalekich miejscach listy państwowej pp Stolarski Szczepański i Kalinowski — Z całego prezydium klubu Wyzwolenia w dawnym Sejmie ostał się tylko p Róg.

W Str Chłopskiem unieważnienia list pozbażyły mandatów: w Koninie Domagała, w Łukowie Zalewskiego w Krakowie — powiecie Tabora w Rzeszowie Plute (prezes stronnictwa) oraz Sobka, Sochę i Opolskiego — Nadto przypadli w wyborach pp Czapski (Łowicz), Krawczy (Sandomierz) i Karwan (Zamość).

Z szeregow PSL—Piasta przeszli do obozu rządowego zasiadający w tym klubie w Sejmie poprzednim pp St Dąbrowski (Tczew) i Potoczek (Nowy Sącz); unieważnienia list dotknęły w Kaliszu p Chwalińskiego w Rzeszowie p Pietrzela (nie mówiąc o innych, jak b poseł z Sejmu 1922 — 1928 Gruszka który stał na czele unieważnionej listy w Nowym Sączu) — Wobec tego, że nowy zespół poselski tego stronnictwa składa się przeważnie z ludzi nowych, tem ważniejsza jest kwestja mandatów pp Witosa i Kiernika (czy ostatecznie zrezygnują i z tych mandatów, jakie im przyznała za parę dni państwowa komisja wyborcza)? oraz p Rataja (o czem pisaliśmy w poprzednim num).

Wśród Narodowej Partii Robotniczej straty na terenie województw poznańskiego i pomorskiego wynoszą 3 mandaty (przedtem mieli 9, obecnie 6) — Z dawnych posłów nie weszli do obecnego Sejmu pp Milczyński (Poznań — powiat) i Nader (Ostrów Wkp), ten ostatni ma jednak, stojąc na 19-tym miejscu listy państwowej, szanse uzyskania mandatu z biegiem czasu.

Ogromne spustoszenia poczyniły wybory wśród Niemców (w obecnym Sejmie braknie ogromnej większości b posłów — w pierwszym rzędzie pp Pankratza, Koerbera i Utty) mniejsze choć nie mniej dotkliwe, wśród żydów (nie zostali wybrani ponownie pp Farbstein, Hartglas, Wygodzki, rabin Brot, Heller, Leser Rasner i Wolf) — Wśród posłów ukraińskich braknie w nowym Sejmie ks Kunickiego i Hanuszewskiego (którzy nie kandydowali) dalej pp Celewicz, Leszczyńskiego, Palijwa kilku innych z Unda, znacznie gorzej wyszła partja socjalistyczna — radykalna, która z 8 mandatów stopniała do 3, zniknął przedstawiciel

ciel ukr partji pracy p Zachidnyj, nie otrzymali do zatonięcia doku także ani jednego mandatu komunizujący posłowie z dwóch partji Selrobu.

Podobnie jak na terenie ruskim partje półkomunistyczne zniknęły także z powierzchni parlamentarnej wśród Białorusinów (gdzie przedtem było 6 komunizujących posłów) — Sami komuniści (Jedność Robotniczo — Chłopska) z 7 posłów spadli obecnie do 4 idący często z komunistami dziki radykał chłopski p Wójtowicz z Lubelskiego nie został wybrany (tym razem kandydował w Sandomierzu).

Z dwóch grup samodzielnych idących jednak na terenie parlamentarnym przeważnie solidarnie z BB — to jest Związku Chłopskiego p Stapińskiego, który miał 3 posłów, oraz PPS dawniej Frakcji Rewolucyjnej, która miała 10 posłów (z czego 1 należący poprzednio do BB a 9 secesjonistów z PPS) — wszedł do nowego Sejmu sam jeden tylko p Stapiński — Fr Rew nie otrzymała na listę Nr 2 żadnego mandatu, skutkiem czego braknie w nowym Sejmie pp Jaworowskiego, Prausowej, Downarowicza, Gardeckiego, Chudego i Niskiego — Zostali wprawdzie wybrani b posłowie Burda, Smulikowski, Marjan Malinowski i Pączek (oraz nieposłujący w ostatniej kadencji p Bobrowski) ale wszyscy tylko dzięki temu, że stali na liście Nr 1 Czy wobec tego utworzą oni osobny klub poselski, niewiadomo w tej chwili — raczej jednak jest to wątpliwe.

Demokracja a katolicyzm

Na jednym z zebrań wyższej szkoły katolickiej w Berlinie biskup berliński, Msgr Chr Schreiber wygłosił odczyt pod tytułem: Demokracja w świetle katolickiego poglądu na świat — Żasadnicze myśli odczytu były następujące:

Między Kościołem i demokracją istnieją ważne różnice, które z obu stron podnosi się do znaczenia przeciwności — Jedni twierdzą, że w państwie demokratycznym Kościół jest ciałem obcym i że cechuje go wrogi stosunek do demokracji, inni znów utrzymują, że Kościół musi odrzucić nowoczesną demokrację i że potępi demokratyczną formę państwa.

Oba twierdzenia są fałszywe — Pierwsze zapoznaje fakt, że również państwo demokratyczne ma swój początek w ustanowionym przez Boga celu społecznym i że państwo jako twór naturalny jest odpowiedzialnym nadnaturalnej instytucji Kościoła — Tylko nieuznawanie Boskiego charakteru Kościoła i przecenianie demokracji mogą podnieść różnicę między demokracją i Kościołem do roli przeciwności.

Nie mniej fałszywe jest twierdzenie, że Kościół odrzuca demokrację — W encyklice o państwie (z 1 listopada 1885 roku) — Papież Leon 13-ty wyraźnie zaznaczył, że państwowe prawo rządzenia, jako takie nie jest związane z żadną formą państwową i że społeczność państwa ma swobodę w wyborze odpowiadających jej form państwowych.

Porównanie demokracji z katolickim poglądem na świat nasuwa następujący wniosek: Zasady demokracji mogą, ale wcale nie muszą być wykładane w sensie wrogim chrześcijaństwu — Dotyczy to zasad suwerenności ludu, równości wszystkich ludzi i politycznego równouprawnienia kobiet — Omówiwszy następnie fałszywą z punktu widzenia katolickiego interpretację każdej z zasad i przeciwstawiwszy jej poglądy katolickie prelegent dodał:

Z pośród wszystkich form państwowych forma demokratyczna stawia charakterem i uzdolnieniom obywateli najwyższe wymagania — W naszych ciężkich czasach państwo demokratyczne potrzebuje bardziej niż kiedykolwiek kierowników i przedstawicieli ludu o silnym poczuciu obowiązku zarówno wobec państwa, jak i wobec narodu mężów zdolnych do poświęcenia się dla dobra innych, gotowych do ofiarnej pracy, przenikniętych duchem społecznym, ludzi, którzy etykę obywatelską nie tylko głoszą, lecz i stosują w życie.

Burza na morzu

Ostatnio rozpoczął się na wybrzeżu polskim potów łososa — Potów ten odbywa się głównie pomiędzy Rozewiem i Wielką Wsią — Ryb jest dużo, lecz dotychczasowe rezultaty połowu są skromne ponieważ burzliwe morze utrudnia rybakom wyjazdy a w Gdańsku istnieje obecnie niezmiernie nieuzasadniona, bardzo niska cena na łoso, wynosząca ca 2,40 guld za kilogram wobec 6 do 8 guldów w roku zeszłym.

Gdynia — Przez cały piątkowy dzień dał bardzo silny wiatr południowo — wschodni, który mocno burzył morze.

W południe silna fala, wdzierająca się do basenów portu gdyńskiego uszkodziła pływający dok stoczni gdyńskiej — Dok długości 90 metrów przechylił się niebezpiecznie na bok — Podjęta natychmiast akcja ratunkowa ma widoki powodzenia i przypuszczać należy, że nie dopuści się

Więści o krótkiej treści

Na urlop zdrowotny

W piątek został wypuszczony na 2 miesięczny urlop zdrowotny sekretarz redakcji ABC p Sommer z powodu złego stanu zdrowia — Przebył on w więzieniu 6 tygodni.

Ułatwienia dla Niemiec w komunikacji przez terytorjum Polski w m Gdańska

Podpisano w min komunikacji Rzeszy umowę pomiędzy Polską a Niemcami w sprawie nowych ułatwień dla Niemiec w komunikacji kolejowej między Prusami Wschodnimi i Rzeszą a trzecimi państwami przez terytorjum Polski w m Gdańska — Umowa wejdzie w życie po ratyfikacji również w odniesieniu do Gdańska.

Powódź na Wileńszczyźnie

Z powodu znacznych opadów podniosły się wody w rzekach i rzeczках, przepływających przez tereny pów postawskiego — W niektórych miejscowościach wody zalały pola i drogi uniemożliwiając komunikację — Włocianie przebywają zalane tereny konno lub na łodziach.

Trzęsienie ziemi we Włoszech

Dzienniki donoszą, że w miejscowościach Fano i Ankonie dały się odczuć dwukrotnie wstrząsy podziemne, wzbudzając panikę wśród ludności W Fano wstrząśnienia te spowodowały dość znaczne szkody.

Humorystyczne pretensje p Krempe

B poseł Krempe, włościanin z Małopolski zachodniej który od roku 1895 posłował do parlamentu wiedeńskiego a potem do wszystkich Sejmów polskich i dopiero teraz nie został wybrany tak się tem zasmucił, że wniósł podanie do Prezydenta Rzplitej o przyznaniu mu emerytury.

W podaniu tem b poseł Krempe powołuje się na swą 35 letnią pracę parlamentarną, oraz na to, że był zwolennikiem Piłsudskiego i przy ostatnich wyborach agitował za listą nr 1.

Wiadomość o podaniu Krempe wywołała w kręgach politycznych żywą wesołość.

Wynurzenia hr Bethlena

Po powrocie ze swej podróży do Berlina na zaproszenie min spraw zagr Rzeszy niemieckiej dr Curtiusa hr Bethlen udzielił wywiadu korespondentom gazet — Bethlen stwierdza, z zadowoleniem, że cele polityki zagranicznej Niemiec i Węgier, zdążające do utrzymania pokoju, nie tylko nie są rozbieżne, lecz przeciwnie, nawet w dziedzinie środków do osiągnięcia tych celów są zgodne.

Wykrycie litewskiej szajki szpiegowskiej

Na Wileńszczyźnie wykryto szajkę szpiegowską działającą na rzecz Litwy — Szajka miała siedzibę w gminie Kołtyniańskiej — Aresztowano 5 szpiegów litewskich, pozostających w kontakcie z litewską centralą wywiadowczą — Przy rewizji znaleziono plany, fotografie itd.

Czerwona armja otrzyma 87 nowych samolotów wojennych

Według oficjalnych wiadomości z Moskwy ma się odbyć w Moskwie w Leningradzie i niektórych innych miastach przekazanie czerwonej armji 87 nowych samolotów wojennych do zrzucania bomb.

Na drodze do Anschlussu

W obecności b kanclerza Schobera odbyło się w Wiedniu posiedzenie u b prezydenta republiki Hainischa Niemiecko — austriackiej wspólnoty pracy, organizacji, mającej na celu przygotowanie Anschlussu — Uchwalono wezwać austriacką Radę Narodową i Reichstag niemiecki, aby utworzyły wspólny podkomitet handlowo — polityczny, celem naradzenia się nad najbliższymi krokami handlowo — politycznymi obu państw.

44 nowe gminy

powstały w Prusach Wschodnich w r 1930 (od 1 I do 10 XI) Osiedlono 1100 kolonistów, nie wliczając zakupów ziemi przez adwokatów — Ogółem stworzono w ten sposób w ostatnich latach 253 gminy wiejskie.

Wściekły pies wpadł do szkoły i pokąsał pięcioro dzieci i nauczycielkę

Onegdaj popołudniu mieszkańcy kolonii Koszele pod Będzinem zostali zaalarmowani o niezwykłym wypadku pokąsania dzieci przez psa wściekłego w szkole powszechnej nr 5 w Koszelewie — Wściekły pies dostał się niepostrzeżenie w czasie lekcji do klasy, w której znajdowało się wówczas 52 dzieci — Działwa na widok wściekłego psa, zaczęła się ratować ucieczką, cisnąć się gromadnie do drzwi.

Za chwilę dał się słyszeć krzyk dzieci, których wściekła bestja zaczęła gryźć po rękach i nogach. Następnie pies wybiegł z klasy na ulicę i wpadł do mieszkania p Fornalskich, gdzie pokąsał znów w rękę i nogę 6 letnią Fornalską.

O wypadku zawiadomiono miejskiego lekarza w Będzinie, który stwierdził pokąsanie rąk i nóg u 8 dzieci i u nauczycielki p Heleny Sabalowej.

Pokąsane dzieci, po udzieleniu im pomocy lekarskiej przez lekarza miejskiego, odesłano do domu — Dzięki szybkiej pomocy lekarskiej stan zdrowia dzieci jest dobry.

Psa wściekłego zdołano zauważyć dopiero w godzinę po wypadku na moście kolejowym obok ulicy Kołtataja w Będzinie, gdzie go zastrzelono.

Frontem do morza i Pomorza

Miesiąc Pomorza ma zwrócić uwagę społeczeństwa polskiego na Pomorze i wskazać na szeroki zakres możliwości, jakie ziemia ta przedstawia dla rozwoju całego Państwa i jego siły, nadto uwytknąć te zadania, których wykonanie nie może spadać na barki Rządu, lecz musi znaleźć współudział w najszerszych kołach społeczeństwa — Miesiąc Pomorza będzie głosił i uświadamiał tę prawdę, że praca nad Bałtykiem stanowi własność duchową wszystkich Polaków i że tylko w oparciu o wolę zbiorową program ten może być urzeczywistniony.

Program Miesiąca Pomorza pomyślany jest jako szereg manifestacji akademickich, wieczornic ludowych, pochodów, pogadanek i odczytów w szkołach i wojsku, oraz jako zbiórka tygodniowa, będąca darem społeczeństwa służącym obronie Państwa i Pomorza.

W celu działań propagandowych na terenie powiatu chojnickiego zebrali się członkowie sekcji propagandowej i finansowej i pod przewodnictwem p. Dr Korzeniowskiego zastanawiano się nad programem akcji Miesiąca Pomorza — Przesłane broszury, odezwy, plakaty i nalepki postanowiono rozplakutować względnie rozprzedać w całym powiecie — Skarbnikiem sekcji finansowej jest p. nac. Cwiejkowski, do którego wszelkie wpływy pieniężne należy kierować — Dnia 7 grudnia o godzinie 5 po południu odbędzie się wielka akademja, której program jest bardzo obfity — Akademja odbędzie się ze współudziałem Lutni i orkiestry gimnazjalnej — Wykład wygłosi p. sędzia Karnowski — Prócz tego w ciągu tygodnia od 1 — 7 grudnia odbędzie się szereg wykładów z przezroczkami — Dochód z powyższych imprez, przeznaczony będzie na zakup hydroplanów.

Nie wątpimy, że Szanowne obywatelstwo w zrozumieniu dążeń powiatowego komitetu Miesiąca Pomorza usilnie poprze jego przedsięwzięcie:

Z Pomorza

Węttie — (Kradzieże) W nocy z piątku na sobotę nieznanymi zbrodniarzami włamali się do mieszkania Niemki Dewaltowej w Siemkowie i ograbili cały dom doszczętnie, zabierając nawet obraz i szyby z okien — Straty wynoszą ogółem około 2500 — 3000 zł — Ograbiwszy mieszkanie bezczelnie rabusie pozamykali drzwi w całym mieszkaniu — W nocy z soboty na niedzielę 16 bm znowu jacyś nieznanymi rabusie zakradli się po wyjęciu szyby do oberży p. Szubertowej i zamknawszy wszystkie drzwi w mieszkaniu doszczętnie je ograbili, zabierając prawie wszystką garderobę i biżuterję właścicielki i córek na ogółną sumę około 2000 zł — Podnieść należy że p. Sz tak ciężko doświadczona udała się naprzód nie na policję, lecz do kościoła i tu u Stołu Pańskiego, jak codziennie szukała pociechy.

Tej samej nocy widocznie ci sami sprawcy usiłowali włamać się do oberży p. Nowackiego, lecz zostali sponieszeni przez psa, znajdującego się w mieszkaniu — Jak wskazują poszlaki, złoczyńcy zajechali po łupy wozem i odjechali w nieznanym kierunku.

Warlubie — (Teatr i zabawa) — Przedstawienie amatorskie i zabawa Stowarzyszenia Młodzieży jakie się odbyły w ubiegłą niedzielę na sali p. Popławskiego, wypadły bardzo dobrze — Treściwe słowo wstępne wygłosił patron Towarzystwa ks. kurat. Kurowski, poczem odegrano piękną sztukę religijną pod tytułem: Za głosem Bożym (z życia św. Stanisława Kostki) — Amatorzy wywiązali się ze swych ról bardzo dobrze, czego do wdomem były huczne oklaski — Podczas przerwy przedstawienia i zabawy przygrywała dobrze zgrana orkiestra p. Jagły — Chociaż wioska nasza dotąd nie ma oświetlenia elektrycznego w dniu tym scena i sala oświetlone były mnóstwem żarówek elektrycznych — Goście i sympatycy odnieśli z zabawy podniosłe wrażenie i w przyszłości napewno zaszczycać będą każdy występ Stowarzyszenia.

Ostatni żyd — W ostatnim czasie żyd Hermann, który posiadał tu nieruchomość, sprzedał ją i wyprowadził się do Gdańska — Tak więc wieść pozbyła się rasy semickiej a z obcych zamieszkuje ją jeszcze tylko kilku Niemców.

Cekcy — (Echa święta Młodzieży) — Miejscowe Stowarzyszenie Młodzieży Katolickiej obchodziło w bieżącym roku doroczną uroczystość ku czci swego patrona św. Stanisława Kostki bardzo uroczyste — Przed miejscową szkołą powsechną nastąpiła zbiórka, skąd członkowie udali się z sztandarem do kościoła na nabożeństwo — Na czele kroczyła własna orkiestra, która przygrywała również podczas mszy św. — Piękny był widok gdy cała młodzież przystępowała do Stołu Pańskiego, dając świadectwo, że chce za wzorem ojców służyć Bogu i Ojczyźnie — Piękne okolicznościowe kazanie wygłosił miejscowy ks. Knitter przedstawiając życie św. Młodzieniaszka Stanisława Kostki, naszego rodaka a patrona młodzieży.

Sępólno Droga kielbasa Przed tutejszym Sądem Pow. stawali o kradzież 25 funtów kielbasy, wygarbowanej skóry, worków oraz imaczka kowalskiego Franciszek, Bolesław i Katarzyna oraz

ojciec: Jan Najdowski, wszyscy z Sępólna. Kradzież popełniono na szkole gospodarza Wiedenhoefta z Chmielnik. Pomimo zaprzeczenia sąd uznał Franciszka winnym i skazał go na 3 miesiące więzienia.

Rozgłaszanie fałszywych wiadomości o Pomorzu i o osobie Marszałka Piłsudskiego Za powyższą sprawę odpowiadali przed tym Sądem Powiatowym Gustaw Schultz z Włociborza, Hermann Bleck krawiec i August Balkau obaj z Sępólna. Rozprawa odbyła się przy drzwiach zamkniętych. Po wysłuchaniu 2 świadków orzekł Sąd: 1 tydzień aresztu dla Gustawa Szulca i 100 zł grzywny z zawieszeniem na 3 lata, 4 tygodnie aresztu dla Hermanna Blecka oraz 3 tygodnie dla Augusta Balkaua. Oskarżeni ponoszą kosztą postępowania.

Radońsk (Szczepan, w którym zamieszkuje) Znana sprawa zdjęcia chorągwi polskiej i powieszenia niemieckiej, o której w 1928 r. pisaliśmy, znalazła się przed Sądem Powiatowym w Sępólnie. Rozprawa odbyła się przy drzwiach zamkniętych. Po przesłuchaniu świadka udowodniono winę Herbertowi Klattowi (Sąd skazał go na 5 miesięcy więzienia i ponoszenia kosztów postępowania). W powyższej sprawie odpowiadali Klatt Herbert, Klatt Otto, Pehl Paweł i Piehl Willi.

Sypniewo (Nie okradaj kolei) Za oberżnięcie 2 pasów z przedziału 4 klasy kolei państw na przystanku Więcbork — Sypniewo stawał przed Sądem Powiatowym w Sępólnie szofer z Sypniewa Tomasz Mateusz. Oskarżony tłumaczy się, że owe pasy znalazł nad torem kolejowym, jednakże, nie mając czystego sumienia uciekał przed zawiadomieniem stacji kol.: gdy tenże go gonił Sąd po wysłuchaniu świadków skazał oskarżonego na miesiąc więzienia i kosztą postępowania.

Starogard — Wielka katastrofa — Niedaleko Starogardu wydarzyła się w sobotę 22 bm około godziny pół do trzeciej wielka katastrofa samochodowa — Autobus zdążający z Pelplina do Starogardu, którego właścicielami są pp. Hoppe i Lasowski, chcąc ominąć furmankę najechał całym pędem na drzewo — Skutki uderzenia były fatalne — Kilka osób wyszło z katastrofy z połamanymi nogami i ogólnym okaleczeniem — Rannych przewieziono do lecznicy w Starogardzie — Autobus uległ poważnemu zniszczeniu.

Pelplin — Maliny w listopadzie — W biskupim ogrodzie dojrzały smaczne maliny — Rzadki ten wybrzyk natury spotyka się dość często w tym r. (Mielśmy go także w Chojnicach u p. Błaszczyka).

Polska w radio amerykańskim

Dawno już minęły te czasy, w których wyglądało przepowiednie, że radio zabije gramofon — Radio, które nie znało niemowlęstwa i szybko i szczęśliwie przeżyło okres ząbkowania, nie tylko że nie zabiło gramofon, lecz — dosłownie! — zelektryzowało go i doprowadziło do coraz większego rozkwitu tzw. muzyki mechanicznej — Reszty dopełni film dźwiękowy.

Gdybyśmy nawet wysunęli na niekorzystny udo skonalonego gramofonu argument, że gramofon, nawet najlepszy, nie pozwala na bezpośrednie obcowanie z artystą, przyznać jednak musimy, że nie jest on już dawnym chrapiącym Kopciuszkiem — Nagrywanie płyt sposobem elektrycznym oraz zastosowanie odbioru na adapter usunęło całkowicie nieznośny szum płyty i pozwoliło rozszerzyć sferę działalności gramofonu na całą muzykę symfoniczną, zaś wprowadzenie aparatów wielotalerzowych pozwala na nadawanie dłuższych kilku lub kilkunastu — płytowych utworów bez denerwujących przerw, męczących całość wrażenia — Prawdziwie współczesna płyta gramofonowa jest coraz bardziej pożytecznym współpracownikiem radjofonji, która korzysta z niej między innymi w dziedzinie międzynarodowej dóbr kulturalnych — Zanim coraz świetniej rozwijająca się Międzynarodowa Wymiana Programów pokaże na trudności techniczne i zdoła wciągnąć w swą orbitę radjofonję amerykańską, już dziś przesyłać możemy Stanom Zjednoczonym całkowite audycje radiowe w postaci kompletów płyt, które za pośrednictwem 96 potężnych broadcastingów pozwolą polskiej muzyce, polskiej pieśni i polskiemu żywymu słowu, dotrzeć do dziesiątków miljonów słuchawek i głośników amerykańskich.

Przez trzy dni 12 — 14 bm gościła Warszawa amerykańską ekspedycję radjotechniczną — Ekspedycja ta, działająca z ramienia milijowej fundacji radjofonicznej potężnego koncernu Chrystle ra, jest bezwzględnie jedną z najoryginalniej pomyślanych ekspedycji na świecie — Składa się ona z 7 wykwalifikowanych techników radiowych którzy pod przewodnictwem dyrektora Tech Nicholsona objeżdżają kolejno wszystkie państwa europejskie, w każdym z nich w porozumieniu z radjofonją miejscową, nagrywając na płytach kompletne audycje, odzwierciedlające kulturę danego narodu — Płyty w ten sposób przy pomocy własnej pierwszorzędnej aparatury nagrane, tworzą imponujący cykl pełnych charakteru audycji narodowościowych, które niebawem zostaną jedną po drugiej na falach wszystkich stacji amerykańskich nadane.

W zrozumieniu olbrzymiego znaczenia kulturalnego i propagandowego tej imprezy, Polskie

Radio przygotowało dla niej pierwszorzędny program specjalny, z arcydziełami Chopina, Moniuszki i Wieniawskiego na czele i w wykonaniu znakomych artystów polskich — pianistów Aleksandra Michałowskiego i Zbigniewa Drzewieckiego śpiewaczki Polińskiej — Lewickiej, skrzypaczki p. Edgenji Umińskiej — Jaworskiej, oraz Kapeli Ludowej Jana Różewicza — Cała audycja jak również poszczególne jej części poprzedzone zostały krótkimi wstępami wygłoszonymi w języku angielskim przez specjalnego speakera ekspedycji p. Larry Smitsa — Zaś prawdziwym gwóździem tej audycji zarówno dla obywateli amerykańskich, jak i dla licznych rzesz wychodźstwa będzie przemówienie b. ministra p. Franciszka Pułaskiego, ostatniego potomka polskiego bohatera Kazimierza Pułaskiego, który oddał swą krew rycerską za wolność Ameryki w bitwie pod Sawannah — Podnieść należy, że członkowie ekspedycji — w której skład wchodzi między innymi, syn sławnego wynalazcy lampy katodowej, Mr Lee De Foresta — z pełnym podziwem szacunkiem oglądali urządzenia techniczne i studia Polskiego Radja, oczom swoim nie wierząc, że tutaj na skrajku Europejskiego Zachodu, spotkali radjostację, śmiało mogącą iść w zawody z najpotężniejszymi broadcastingami bogatej Ameryki a nawet znać własnej pierwszorzędnej aparatury nagrane twórcznie je przewyższająca.

Cóż więc dopiero powie, gdy przemówi Polski Radjowy Olbrzym z pod Raszyna, pokrywając zasięgiem detektorowym całą Polskę.

Mickiewicz przerobiony po litewsku

Listopadowy Przegląd Współczesny w artykule pod tytułem Mickiewicz odpoliszony donosi o niesłychanym skandalu kulturalnym, jakiego dopuścili się Litwini — Idzie o pogwałcenie pism Mickiewicza, którego w przekładach litewskich odarto z duszy polskiej i sfalszowano na użytek szkół litewskich.

Oto w roku 1927 wyszło drugie wydanie pism wybranych Mickiewicza w Kownie pod tytułem Isz a Mickiewicziaus rasztu; wybór ten został przystosowany do użytku litewskiego przez prof. Birzyszkę — Przez trzy lata od ukazania się tej książki milczano o niej w Polsce — A przecież należało od razu podnieść krzyk z powodu tego skandalu kulturalnego! Z cytatów w obu językach do wiadujemy się, że we wszystkich miejscach, gdzie u Mickiewicza znajdują się słowa o Polsce, o Polakach, o polskiej kulturze — zatarto w przekładzie odpowiednio pręży, zastępując je zgola przeina czeniami — Ani razu w przekładach nie użyto słowa Polska — To fałszowanie dzieł naszego największego poety, to wymazywanie polskości Mickiewicza — to ohydny zabieg służący celom politycznym! — Podobnie bezceremonjalne postąpiło na sobie w Kownie z przekładem litewskim Pana Tadeusza — Naprzykład w epilogu słowa naszego wieszczka O Matko Polsko! Ty tak świeżo w grobie złożona — tłumacz przekłada Ojczyzno moja! Ty tak świeżo w grobie złożona — Wszędzie tutaj tłumacz wkłada pod pióro Mickiewicza słowa obce, całkowicie zmieniające sens myśli i woli pisarza — Z okaleczonych strzępów, ocalałych z pod dobrze wyostrzonego na kowieńskiej oselce noża cenzorskiego, zeszyto Mickiewicza nowego innego — litewskiego.

RUSH w TOWARZYSTWACH

Lutnia — Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 25 bm o godzinie 20 w lokalu p. Seydy — O przybycie wszystkich członków uprasza Zarząd.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Dziennik Pomorski“

Wyciąć, wypełnić i oddać listowemu

Kwit mles. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski“	grudzień 1930	2,80 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.:

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy

dnia _____ 1930 r.

Wielka zniżka cen!!

Barchan koszulowy w pasy, dwustronny,	teraz mtr. zł. 1.25	Pościelowe w kraty, w rozmaitych deseniach	teraz mtr. zł. 1.25
Barchan koszulowy w pasy, trwałe gatunek,	teraz mtr. zł. 1.65	Wsypy różowe, 80 ctm. szerokie, nie przepuszczające pierza,	teraz mtr. zł. 2.45
Barchan koszulowy dobry gatunek,	teraz mtr. zł. 1.35	Barchan na bluzki w ładnych deseniach	teraz mtr. zł. 2.10
Flanelka bawełniana 90 ctm. szer., w rozm. kolorach	teraz mtr. zł. 2.35	Na ręczniki kuchenne trwałe gatunek,	teraz mtr. zł. 0.85
Prześcieradła barchanowe białe z kolorowym szlakiem	teraz mtr. zł. 4.95		
Kurtka na cieplej podszewce,	teraz zł. 14.50	Ulster flauszowy w dobrym gatunku,	teraz zł. 67.50
Kurtka w lepszym gatunku, na cieplej podszewce,	teraz zł. 19.50	Palto czarne „Esleino“ dobrze odrobione.	teraz zł. 69.50
Ulster fason sportowy,	teraz zł. 34.—	Ubranie granatowe 2-rzędowe,	teraz zł. 37.50
Ulster w lepszym gatunku,	teraz zł. 39.—	Kurtka sportowa z kołnierz. futrzany	teraz zł. 49.50

Wielki wybór!

Wielki wybór!

Tel. 48 J. Schreiber, Chojnice Rynek 17

Mam swą Kancelarię przy
pl. Jagiellońskim 6.
(u mistrza malarskiego Heyna.)

Dr. Łucjusz Klich
adwokat
tel. 15.

Książka rewelacyjna, przełożona na wszystkie
języki, o treści wlicznie aktualnej

Ben Lindsey
sędzia w Nowym Jorku

Bunt Młodzieży

Cena zł. 12.—, w luks. oprawie zł. 16.—
Głośne dzieło sędziego Lindseya napisane
na tle prawdziwych wydarzeń codziennego
życia, stanowi rewolucję w naszych dotych-
czasowych poglądach na wychowanie
aktualne młodego pokolenia wojennego.

UWAGA: Dajcie tę książkę sędziom,
adwokatom, nauczycielom, rodzicom
i młodzieży.

zamówienia przyjmuje

Księgarnia Dzien. Pomorskiego.

Przetarg przymusowy

W wtorek dnia 25.
XI. 30. o godz. 8.30 sprze-
dam **w Angowicach**
przed oberżą najwięcej daja-
cemu za gotówkę:
1 maciorę,
5 prosiaków.

W. Kowalski
Kom. sąd. Chojnice zL.2210

Na sprzedaż
kozę
i kózkę.

Mickiewicza 21.

Plecaki
oraz
walizki

poleca

Księgarnia
Dzien. Pomorskiego.

Poszukujemy
szofera

do samochodu osobowego,
który także pracować ma
w naszych warsztatach ślu-
sarskich. Samotne siły
otrzymują pierwszeństwo.
Zgłoszenia z podaniem ży-
ciorysu i żądanej pensji
oraz dołączeniem fotografii
prosimy skierować do firm
Przemysł Drzewny
Hermann Schütt
Czersk Pomorze.

100 zł.

placę temu, kto mi celem
ukarania poda kłusownika,
który na terytorjum gminy
Angowickiej kłusuje.

Dr. Jan Łukowicz.

Karty
do gry

do nabycia
w księgarni
Dzien. Pomorsk.

Skład kolonjalny

wraz z mieszkaniem
od 1. I. 1931 r.
do wynajęcia
Zgłosz. pl. Król. Jadwigi 1. I.

Pokój

dobrze umeblow. z
osobnym wejściem od 1-go
grudnia do wynajęcia.
ul. Młyńska nr. 15 II ptr.

Mieszkanie

2 pokoje i kuchnia
od zaraz do wynajęcia.
Gdzie wskaże ekspedycja
Dziennika Pomorskiego.

KINO NOWOŚCI

W poniedziałek 24 bm.
o godz. 8.15

Wielkie arcydzieło włoskiej kinematografii!

Pustynia w płomieniach

Wspaniały dramat wschodni o niewidzianym
dotąd przepychu wystawy.

W rolach głównych sławy ekranów włoskich:

Laura Orsini

Umberto Valentini

Przepych haremów! Wojna pomiędzy Wło-
chami i Turkami. Ucieczka! Zwycięstwo
wojsk włoskich.

Ceny zwykłe! Ceny zwykłe!

We wtorek: **O honor siostry**

Wyuczamy

księgowości, stenografii

i pisania na maszynach

starannie i fach. Początek 2 grudnia 1930 r.

Zgłoszenia: Postęp Bydgoszcz, ul. Sw. Trójcy 6a.

Kalendarze Marjańskie

na rok 1931 poleca

Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

Na nadchodzący okres zimowy polecam:

wszelkie gatunki trykotaży
(z zapasowym kłębkiem wełny)

dla pań, panów i dzieci, ciepłe
pończochy, skarpetki, rękawiczki
i ciepłe szale.

Ubrania chłopięce, — garnitury do jazdy saneczkowej — sukienki dla dziewcząt — więźnione jaczki i suknie.

Ludwik Rasch

Chojnice.

Oryginalne
jaczki więźnione
kamizelki „
pullowery

dla pań, panów
i dzieci.